

Klinická terminologie

Předložkové pády - ablativ

Lekce 7

Předložková vazba s ablativem

▶ latinské předložky s ablativem

ā, ab	od	ē, ex	z, ze; kvůli (o příčině)
cum	s, se, spolu	prō	pro
dē	z, ze; s, se (shora dolů); o	sine	bez
in	v; na; při (časově)	sub	pod (kde?)

▶ latinské předložky *in* a *sub*

- ▶ v případě použití ablativu označují pozici, umístění (tzn. *kde?*)
 - *Status post amputationem in crure*
stav po amputaci (provedené) **v** (oblasti) bérce
 - *sub genu* = **pod** kolenem

Ablativ latinských substantiv a adjektiv

Ablativ singuláru

	1. deklinace	2. deklinace	3. deklinace	4. deklinace	5. deklinace
abl. sg.	-ā	-ō	-e/-ī	-ū	-ē

Příklady uplatnění

	1. deklinace	2. deklinace	3. deklinace	4. deklinace	5. deklinace
abl. sg.	<i>cum frāctūrā</i>	<i>cum morbō</i>	<i>cum dolōre/</i> <i>cum rētī</i> <i>cum cystī</i> <i>cum febrī</i>	<i>cum dēcubitū</i>	<i>cum cariē</i>

3. deklinace – ablativ s koncovkou -ī

- 1) substantiva středního rodu v nom. sg. zakončená na -e nebo -ar (vzor *rete*)
- 2) i-kmenová adjektiva 3. deklinace
- 3) stejnoslabičná substantiva řeckého původu (např. *basis*, *narcosis*, *sepsis*)
- 4) výjimky latinského původu (*febris*, *tussis*, *tuberculosis*)

Ablativ latinských substantiv a adjektiv

- ▶ příklady ablativu singuláru ve spojení s adjektivy

	Spojení s adjektivem 1. deklinace	Spojení s adjektivem 2. deklinace	Spojení s adjektivem 3. deklinace
abl. sg.	ex amputātiōne traumaticā	ē tumōre benignō	ē morbō latentī

- ▶ **bezpředložkový ablativ**

- ▶ v lékařské terminologii se týká jen několika ustálených spojení, např.

- *Fractura partis distalis radii sin. loco typico*

zlomenina distální části levé vřetenní kosti - *na typickém místě*

Ablativ latinských substantiv a adjektiv

▶ ablativ plurálu

	1. deklinace	2. deklinace	3. deklinace	4. deklinace	5. deklinace
abl. pl.		-ī̄s		-ībus	-ēbus

▶ příklady uplatnění

	1. deklinace	2. deklinace	3. deklinace	4. deklinace	5. deklinace
abl. pl.	cum frāctūrī̄s	cum morbī̄s	cum dolōribus	cum dēcubitibus	cum cariēbus

▶ příklady ablativu plurálu ve spojení s adjektivy

	Spojení s adjektivem 1. deklinace	Spojení s adjektivem 2. deklinace	Spojení s adjektivem 3. deklinace
abl. pl.	ex amputātiōnibus traumaticīs	ē tumōribus benignīs	ē morbīs latentibus

Vyjádření *podezření* nebo *přesvědčení* lékaře o platnosti stanovené diagnózy

- ▶ v klinických diagnózách se vlastní postoj lékaře k platnosti stanovené diagnózy vyjadřuje opisem
 - ▶ **podezření** (nižší stupeň jistoty)
 - ▶ *suspicio* + genitivní tvar názvu nemoci/poruchy/poranění
 - *Suspicio commotionis cerebri* = podezření na otřes mozku
 - ▶ adjektivum *suspectus, a, um* ve funkci shodného přívlastku
 - *Commotio cerebri suspecta* = podezření na otřes mozku
 - ▶ **přesvědčení lékaře** (vyšší stupeň jistoty) o platnosti diagnózy
 - ▶ adverbium *verisimiliter* (častěji ve zkratce *vs. nebo v.s.*)
 - *Commotio cerebri, vs.*
 - (Pravděpodobný otřes mozku)

Ukázka z autentického chorobopisu

Fakultní nemocnice Brno , Jihlavská 20, Brno, 62500
Klinika úrazové chirurgie - B Úrazová chirurgie - odd.B

Z á v ě r e ě n á z p r á v a

- S0601 Commotio cerebri
- S0230 Fract. - fissura orbitae l.sin.
- S017 Vulnus contusolac.capitis front. l.dx.,excoriationes faciei
- S3600 Lacerationes lienis multipl cum hemorrhag.
- S3710 Laceratio urethrae v.s.
- S3200 Fract. proc. trans. vert. lumb. L5 l.dx.
- S334 Fract. pelvis multipl - symphyseolysis et fr.ossis ilii
- S607 Excoriationes multipl. manus bilat.
- S818 Vulnus contusolacerum cruris l.sin. ventralis

